

**Pasaulis—be ginklų ir karų,
pasaulis—be kolonijinės vergovės!**

GYVENAM GERIAU

Koks buvo Skiemonių miestelis prieš 25 metus? Viduryje jo buvo susikimšusios privatinių krautuvės, dvokė šluokšlynai. Jokių kultūrinių įstaigų nebuvo. Pradinė mokykla, kurioje mokėsi keliolika vaikų, turėjo ankštas patalpas. Apie medicininių aptarnavimą jokios rimtės nės kalbos nebuvo.

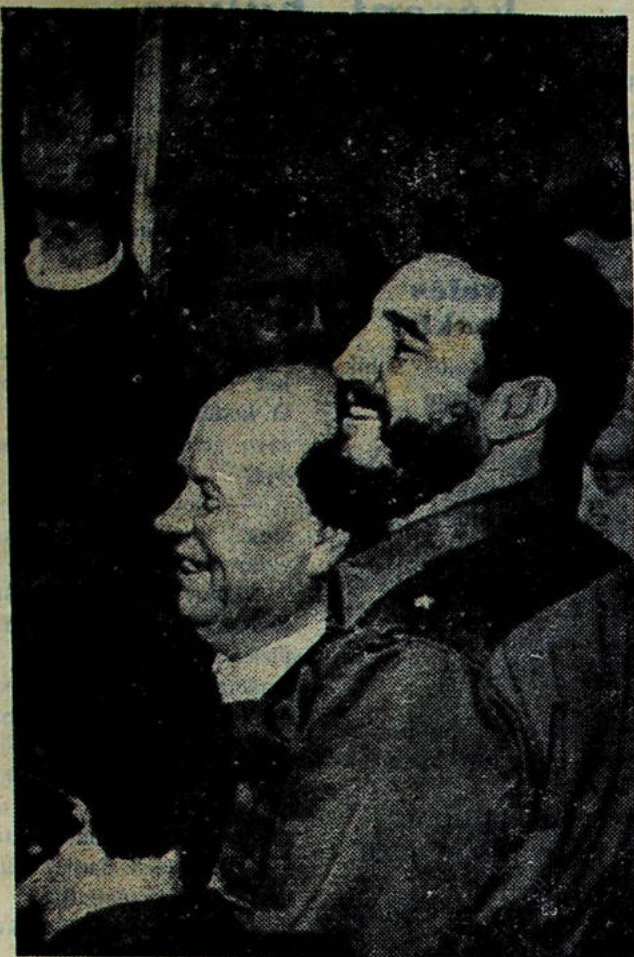
Svieslį gyvenimo dieną skiemoniečiams atnešė Tarybų valdžia.

Cia veikia biblioteka, kultūros namai, ambulatorija. Erdviuose namuose įsikūrusi mokykla.

Kas galėjo pagalvoti, kad Skiemonyse švies elektros lemputės? O dabar elektros laidai nusi tiesė į gyvulininkystės fermas, elektrifikuojami kolūkiečių butai. Autobusai jungia miestelį su įvairiais Lietuvos miestais.

Skiemoniečiai kuria šviesų gyvenimą. Ir todėl mums tokie brangūs draugo N. S. Chruščiovo žodžiai apie nusiginklavimą, apie tautų sambūvį. Jiems nuoširdžiai pritariame.

J. VITKUNAS
„Skiemonių“ kolūkio kolūkietis

NIJORKAS. Harleme Tarybų Sąjungos delegacijos vadovas draugas N. S. Chruščiovas su Kubos respublikos Premjeru — ministru Fidelu Kastro.

Nuotraukoje: N. S. Chruščiovas atsakinėja į sveikinimus niujorkiečių, susirinkusių prie viešbučio. Salla — Fidelis Kastro.

TASS'o fotokronika.
Nuotrauka priimta fototelegrafu.

JŲ DARBAS — TAIKOS LABUI

Tomis dienomis, kai laivu „Baltika“ tarybinės vyriausybės vadovas N. S. Chruščiovas išvyko į taikos misiją Niujorkan, Vikonų plytinėje buvo didžiulis sujudimas. Visur jautėsi gera, šventiška nuotaika. Plytų degikiai nutarė: iki SNO Generalinės Asamblėjos sesijos pradžios įvykdyti mėnesinį plytų degimo planą. Ištesėjo darbininkai savo žodį.

Kalbėdamas įvykusiame darbininkų mitinge vyr. inžinierius B. Valaika nurodė, kad pramkombinato įmonės darbininkai Generalinės Asamblėjos XV sesiją, kurioje kalbą pasakė N. S. Chruščiovas, sutinka džiugiais darbo rezultatais. Bendras ketvirčio gamybos planas viršytas. Ypač gerai septynmečio užduotis vykdė Vikonų plytinės kolektyvas. Čia pagaminta 437.000 plytų daugiau, negu buvo planuota.

Su didžiuliu susidomėjimu mes sekėme „Baltikos“ reisą, laukėme mūsų vyriausybės vadovo N. Chruščiovo kalbos, kurioje taip didingai buvo iškeltas Tarybų Sąjungos šūkis: pasaulis be ginklų ir karų, pasaulis be kolonijinės vergovės, — kalba mitinge normuotojas V. Puzinas.

Mes davėme žodį įvykdyti septynmetį per 5 metus ir mes tai padarysime, padarysime taikos labui, — sako siuoklos darbuotojas J. Urbonas. — Mes vieninteliai pritariame Tarybų šalies pateiktai nusiginklavimo programai, mes solidarizuojamės su šalimis, kovojančiomis už kolonijinių pančių sutrumpinimą.

Mitingo dalyviai su didžiuliu dėmesiu iš klausė LKP rajono komiteto propagandos — agitacijos skyriaus vedėją A. Utkaus pranešimą apie SNO Generalinės Asamblėjos sesijos darbą, apie Tarybų šalies vyriausybės vadovo N. Chruščiovo istorinę kalbą ir jos didžiulę reikšmę taikos reikalui.

A. BITENAS

Alf. BRIEDIS

TAIKOS ŽMOGUS

Nutyla gausmas nuostabios dienos.
Užtvindo žemę poilsis svaigus.
Užlietas gimto namo šilumos.
Ramiai prie stalo sėdasi Žmogus.

Jis atsilaužia duonos riekę storą
Ir mato dirvoj gulintį vagas,
Ir vėl pajunta begalinį norą —
Rytoj paimti plūgą į rankas.

Jis rodo sūnui nuospaudas delnų, —
Kiek daugel plytų slėnosna sudėta! —
Ir trokšta vėl dėl dukrų ir sūnų
Statyti Rūmą — didelį, saulėtą.

Jis klausosi, kaip šakos obelies
Į langą pabarbena pamažu,
Ir nori išstisus laukus šalies
Paversti sodu — kerinčiai gražiu.

Bet apsiniaukia veldas jo ūmai,
Pykėtu pasrūva akys — švieslos, geros,
Kai girdi tarant: „Kraujas, pelenai...“
Kada išgirsta šurpų žodį: „Karas“.

Jis atsistoja — milžinas tiesus,
Krauju prisiekęs gimtą Namą ginti...
Ir vargas, pražūtis sutiks visus,
Kurie į Taiką drįs pasikėsinti!

Visų šalių proletarai, vienykitės!

KOLEKTUVINIS DARBAS

LIETUVOS KP ANYKSCIŲ RAJONO KOMITETO
IR RAJONO DZD TARYBOS ORGANAS

1960 m.

spalio

2 d.

Sekmadienis

Nr. 80 (1167)

KAINA 15 KAP.

Eina nuo 1948 m.

Kinijos Liaudies Respublikai — 11 METŲ

Spalio 1 d. sukako 11 metų nuo tos dienos, kai buvo paskelbta Kinijos Liaudies Respublika. Per šį laikotarpį Kinijos liaudis pasiekė tiek, kiek nepasiekdavo tūkstantmečiais. Kinijoje dabar gaminamos tokios mašinos, statomos tokios gamyklos

ir elektrinės, apie kurias anksčiau šalyje net nebuvo žinoma. Sėkmingai baigtas žemės ūkio kooperavimas, įvykdyta socialistinė revoliucija ekonomikoje.

Daug darbo pergalių pasiekė Kinijos liaudis, sutikdama savo naciona-

linę šventę. Ir kiekviena jų — tai naujas įrodymas, kad nebėra atsilikusios, pusiaufeodalinės Kinijos.

Tarybiniai žmonės džiaugiasi savo draugų kinų laimėjimais ir kartu padeda jiems statyti gamyklas, elektrines, užtvankas, dalinasi savo patyrimu. Kinijos ir Tarybų Sąjungos tautų neįšardoma draugystė yra didelė jėga kovoje už taikos išsaugojimą visame pasaulyje. Ši draugystė, sutvirtinta bendra kova dėl bendro tikslo — komunizmo, kasdien vis labiau auga ir stiprėja.

Kinijos Liaudies Respublikos 11-ųjų metinių proga tarybiniai žmonės linki didvyriškai kinų tautai naujų laimėjimų socializmo statyboje.

Dail. Miao Di plakatas

Priėmimas Kinijos Liaudies Respublikos ambasadoje

Vienuoliktųjų Kinijos Liaudies Respublikos paskelbimo metinių proga Kinijos Liaudies Respublikos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Tarybų Sąjungoje Liu Siao rugsėjo 30 d. surengė didelį priėmimą.

Priėmime dalyvavo draugai J. Furceva, A. Kosyginas, F. Kozlovas, M. Suslovas, J. Kalnberzinis, TSRS Aukščiausiosios Tarybos Sąjungos Tarybos Pirmininkas P. Lobanovas, TSRS ir RTFSR ministras, valstybinių komitetų pirmininkai, centrinių įstaigų ir žinybų vadovai, Tarybų Sąjungos maršalai, Tarybinės Armijos ir Karinio Jūrų Laivyno generolai ir admiralai, TSRS ir RTFSR Aukščiausiosios Tarybų deputatai, atsakingi TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo, TSRS Ministrų Tarybos, TSKP Centro Komiteto aparato

bendradarbiai, mokslo ir kultūros veikėjai, visuomeninių organizacijų ir sostinės įmonių atstovai. Priėmime buvo Tarybų Sąjungoje akredituoti diplomatiniai atstovybių vadovai, ambasadų bendradarbiai. Tarybų Sąjungos ir užsienio spaudos atstovai.

Svečių tarpe buvo atvykę į Tarybų Sąjungą Kinijos — Tarybų Sąjungos draugystės draugijos delegacijos nariai, vadovaujami Kinijos Komunistų partijos Centro Komiteto nario, KLR gyrybos ministro pavaduotojo armijos generolo Siul Guanda, kinų studentai, studijuoją Maskvoje.

Priėmimo metu Liu Siao ir F. Kozlovas pasakė kalbas. Jų kalbos ne kartą buvo pertrauktos plojimais.

Priėmimas praėjo labai nuoširdžiai ir draugiškai. (TASS-ELTA).

Ilgėja plentai

Per dešimt liaudies valdžios metų Kinijoje plentai pailgėjo nuo 75 tūkstančių kilometrų 1949 metais iki 480 tūkstančių kilometrų šių metų pradžioje.

Sialis metais šalyje bus nutiesta 130 tūkstančių kilometrų naujų pientų, tame tarpe 6 tūkstančiai kilometrų magistralinių pientų. Be to, numatyta rekonstruoti 19 tūkstančių kilometrų bendros valstybinės reikšmės pientų, atlikti didelių darbų apželdinant tiek veikiančius, tiek ir tiesiamus kelius.

(TASS-ELTA).

Nacionalinių kadrų kalvė

Netrukus po šalies išvadavimo įkurtas Lančou mieste Siaurės Vakarų Kinijos nacionalinių mažumų institutas šiomis dienomis iškilmingai pažymėjo savo dešimtmetį. Per praėjusius dešimt metų institutas paruošė 6500 kadrinių darbuotojų ir techninių specialistų nacionalinių mažumų rajonams. Šiuo metu aštuoniuose instituto fakultetuose mokosi 3500 studentų — 20 Kinijos nacionalinių mažumų atstovų.

Ruošiami ateistų kadrai

Jau metal laiko prie LKP RK politinio švietimo kabineto veikia ateizmo mokykla. Joje mokosi 57 klausytojai. Praėjusiais mokslo metais ateizmo mokykloje buvo išsamiai išnagrinėtos šios temos: „Vatikanas ir jo šiuolaikinė politika“, „Religija ir jos žala visuomenei“, „Mokslinės ateistinės propagandos pagerinimas rajono tikinčiųjų tarpe“ ir kitos. Vasaros atostogų metu ateizmo mokyklos klausytojai lankėsi Leningrade. Ten jie susipažino su ateizmo muziejais, pasidalino darbo patirtimi su Leningrado ateistais. Ateizmo mokykloje įgytas žinias klausytojai pritaiko savo praktiniame darbe.

Mazeikienė, N. Varaškaitė kėlė klausimą apie naujų darbo formų ieškojimą gerinant ateistinę propagandą. Buvo pasiūlyta organizuoti ateizmo būrelius (monėse, įstaigose, kolūkiuose, o jų šefavimą pavesti ateizmo mokyklos klausytojams. Partinės organizacijos palaikė šį pasiūlymą. Vykusiame „Skiemonių“ kolūkio partinės organizacijos susirinkime, svarstant klausimą apie ateistinės propagandos pagerinimą, nutarta įsteigti ateizmo būrelį. Šiuo metu jis turi 9 narius. Būreliui vadovauja mokytojas B. Dilys. Ateizmo būre-

mas atskirose laukininkystės brigadose, gyvulininkystės fermose. Šio darbo nedirba ir kolūkio partinė bei komjaunimo organizacijos. Partinės organizacijos susirinkime nesvarstomi klausimai apie ateistinės propagandos pagerinimą. Partinė organizacija reikalauja iš lektorių grupės (pirmininkas drg. Milūnas) daugiau dėmesio skirti ateistinės propagandos stiprinimui.

Rajono partinių organizacijų pareiga nuolatos domėtis ateistinės propagandos gerinimu. Būtinai šiuos klausimus reguliariai svar-

Partijos gyvenimas

Jie perskaitė 417 paskaitų ateistinėmis temomis. Gydytojų D. Sprindžiukienės, B. Šinkūno iniciatyva Anykščių kino teatro patalpose buvo organizuotas paskaitų ciklas. Miesto gyventojai su įdomumu iš klausė paskaitas: „Naujais šių dienų valstais“, „Nuostabus mikrobų pasaulis“, „Kaip darbas sukūrė žmogų“, „Svėdasų“ kolūkio partinė organizacija kartu su ateizmo mokyklos klausytojais mokytojas O. Mazeikienė ir Vilyte organizavo Jaroslavskio knygos „Aplė religiją“ aptarimą. Jame gausiai dalyvavo kolūkiečiai, darbininkai, tarnautojai. Ateizmo mokyklos elliniame užsiėmime, nagrinėjant klausimą „Mokslinės ateistinės propagandos pagerinimas rajono tikinčiųjų tarpe“, klausytojai O.

lio narių iniciatyva kolūkyje suruošti du klausimų atsakymų vakarai. Šiuo metu ruošiamas ateistinis vakaras tema „Kaip aš nustočiau tikėti“. Jame pasisakys kolūkiečiai, anksčiau tikėjusieji i dievą, o dabar atsikratę religinių prietarų.

Gerą iniciatyvą parodė „Paryžiaus Komunos“ kolūkio partinė organizacija. Čia veikiančioje agitatorių mokykloje reguliariai svarstomi ateistinio darbo klausimai.

Bet dar ne visos rajono partinės organizacijos kreipia rimtą dėmesį i ateistinės propagandos gerinimą. P. Cvirkos vardo kolūkyje šiais metais ateistinėmis temomis buvo perskaitytos tik kelios paskaitos. Siame kolūkyje nepraktikuojama ateistinių paskaitų skaity-

tyti partinių organizacijų susirinkimuose.

Slomis dienomis įvyko ateizmo mokyklos užsiėmimas, kuriame dalyvavo ir partinių organizacijų sekretoriai. Jame paskaitą „Mokslas apie gyvybės atsiradimą“ skaitė profesorius Girdzijauskas. Apie ateistinės propagandos naujas darbo formas pranešimą skaitė „Mokslas ir gyvenimas“ žurnalo redaktoriaus pavaduotojas K. Sideravičius. Partinių organizacijų sekretorių, ateizmo mokyklos klausytojų pareiga nedelsiant su tais klausimais supažindinti visus agitatorius ir imtis priemonių ateistinei propagandai gerinti.

A. UTKUS

LKP Anykščių rajono komiteto propagandos agitacijos skyriaus vedėjas

Mūsų reidas

12.000 rublių ekonomijos

„Anykščių šilelio“ kolūkio pirmoje brigadoje pats bulviakasio įkarštis. Rausvas traktoriukas su prikabinta bulviakase lankosi po bulvių lauką, kiek įkabindamas. Albinas Valiukonis dar daugiau paspartina greitį. Žemė lengva, bulviakase elna be sutrikimų. Čia pat randam brigadininką K. Gogelį. Stai ką jis pasakoja apie bulviakasi:

— Kasdieną su traktoriu bulviakase nukasam du ha bulvių. Dirba 12—14 kolūkiečių, du veža i kapčius. Prikasam irgi neblogai — po 100 cnt iš ha.

— Kiek laiko užtruks bulviakasis?

— Turim 30 ha bulvių. — truputį pagalvoja brigadininkas. — Ne ilgai kaip dvi savaites kasim.

Išsikalbėjus su dirbančiais prie bulviakasio žmonėmis, paaiškėja dar viena gera žinia. Prieš 3 metus kolūkyje bulves kasė rankomis. Paskui nupirko arklinės kasamąsias. Tos greit sugedo ir vėl teko rankomis kasti. Brigadininkas tiesiog bulvių lauke paskaičiavo, kad, kasant rankomis, vieno hektaro nukasimas kainuoja 480 rublių. Tuo tarpu dirbant traktoriu kasamąja, nuo kiekvieno hektaro sutaupoma 200 rublių. Kolūkyje buvo sodinta 60 ha bulvių. Vadina si, per bulviakasi kolūkiečiai sutaupys 12.000 rublių. Tai dar ne viskas. Darbas paspartėja 3—4 kartus, o tai labai svarbu. Juk nežinai, koks ruduo bus. Sinoptikai pranašauja trum-

Panaudoti techniką kasant bulves

pą rudenį, o tai pat ankstyvą žiemą. „Anykščių šilelio“ kolūkio kolūkiečiai žino, kad, kasant bulves mašinomis, nuostolių nebus.

Bulvelės tebelaukia

„Laisvo artojo“ kolūkyje bulvių priaugo daug. Tik, va, jų kasti tai dar niekas nesiruošia. Visas bulves čia planuojama nukasti... rankomis. Išsišnekam su vienu brigadininku. Jo brigadoje 20 ha bulvių.

— Kiek laiko reikės kasti be technikos? — klauslame.

— Mėnesį, jei ne daugiau, — atsako tas neabejodamas.

— O jei užsals?

— Turėsim užsalsių ir bulvių.

— Tai kodėl technikos, mašinų neįsigijot?

— Netinka jos mums, — aiškina kolūkio pirmininkas V. Bačiulis. — Pernai pirkom arklinę bulviakase, tris ha nukasėm — ir sulūžo.

Apžūrime bulviakase. Pasirodo, sulaužytas centrinis varomasis ratas. Prekybos-tiekimo bazėje tokių ner. Ar negalėjo jo padaryti MMS dirbtuvės?

— Oho, nulups kaip už naują bulviakase, — atsako kolūkio vadovai.

O vistiek ratuką gauti galima. Panašios dvi bulviakases yra sugedusios „Anykščių šilelio“ kolūkyje. Yra jų, išėjusių iš ri kiutės, ir „Draugystės“ kolūkyje. Reikia, atsarginių dalių galima susiteškoti. Reikia tik gerų norų.

Bulvės nukastos, o žinios paslėptos

„Pažangos“ kolūkis per penkladienį nukasė vos 3 ha bulvių. Tokius davinius iš kolūkio pateikė rajonui. O tikrovėje yra kitaip.

I kolūkį kasdien atvažiuoja 50—70 samdytų talkininkų. Stai antroje brigadoje bulvių laukas tiesiog mirga nuo talkininkų. Ir nukasta nemažai — beveik pusė bulvių. Tas pats ir kitose brigadose. — Tai kam slapkaupt su žinlomis? — klausiam pirmininką drg. Chochlovą. — Tikimės nemokamų talkininkų iš rajono sulaukti.

Bulviakasis čia vyksta

tikrai sparčiai, bet kolūkiui daug kalnuos. Kiekvienai kasėjai i dieną mokama 35 rubliai, nežiūrint kiek bulvių prikase. Talkininkai dirba neblogai, bet už tai savi kolūkiečiai po arus kapstinėjasi, savo bulves, daržoves kasa.

Turi kolūkis bulviakase, bet ji nenaudojama stovi. O kodėl gi nesudaryti iš savo žmonių kasėjų brigados?

— Dirvos šlaplos su mašina dirbti, — teisinasi vadovai.

Nieko panašaus. Stai kad ir II brigadoje. Yra vietų slėsnėsių. Ten su mašina nebandyk kasti, įklimps, bet yra ir kalnelių. Kodėl negalima būtų kasti atrankiniu būdu: kur galima su mašina, kur negalima — rankomis. Juk daug sparčiau darbas eity, panaudojant techniką, ir talkininkams pigiau mokėti reikėtų.

Prekybos-tiekimo bazėje aprūpino keletą kolūkių bulvių kasimo mašinomis. Jų dar yra bazėje. Deja, daugelis kolūkių to nežino. Užėnam i sandėlį. Kieme, sumestos kaip papuola, guli trys traktorinės bulvių kasimo mašinos. Viena metant iš mašinos sudaužyta. Ją jau vargiai kam išliūsl. Turi keletą arklinių bulvių kasimo mašinų. Jos ke linti metal stovi po atviru dangumi, rūdyja.

Dienos bulviakasiui neblogos. Bet tuo ramintis neverta. Reikia kuo plačiau panaudoti turimą techniką, bulvių kasimo mašinas, mobilizuoti visas turimas jėgas, kad ateinančią savaitę bulvių kasimą užbaigus.

J. MINKELIS,
žemės ūkio inspekcijos
vyr. agronomas,
A. MEDZIUS,
inspekcijos vyr. inžinierius,
C. BYTAUTAS,
„Kolektyvinio darbo“
koresp.

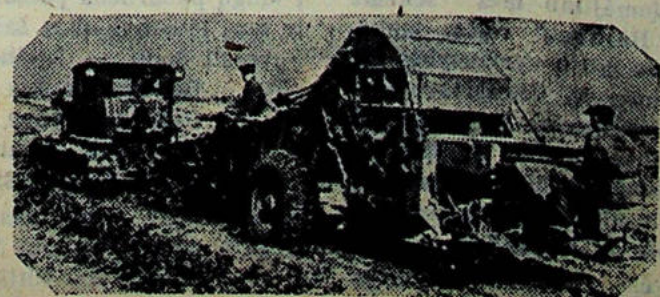
BALTARUSIJOS TSR.
Gomelio srities kolūkiai ir
tarybiniai ūkiai masiškai
kasa bulves. Tarybiniame
ūkyje „Raginį“ dirba 10
kombainų ir 8 bulviakases.
Atskiri tarybinio ūkio me
chanizatoriai kasdien nuka
sa iki 5 ha.

Nuotraukoje: me
chanizuotas bulvių kasimas
„Raginį“ tarybiniame ūky
je.
F. Romanovo (TASS) nuotr.

PRANEŠIMAS

APIE RUDENINĮ ARIMĄ, BULVIŲ KASIMĄ IR DĖRLIAUS KŪLIMĄ RAJONO
KOLŪKIUOSE IR TARYBINIAME ŪKYJE 1960 m. rugsėjo 30 d.

Ellės Nr.	Kolūkio pavadinimas	Suarta dirvų proc.	Nukasta bulvių proc.	Iškulta ja-vų proc.	Ellės Nr.	Kolūkio pavadinimas	Suarta dirvų proc.	Nukasta bulvių proc.	Iškulta ja-vų proc.
1.	„Anykščių šilelis“	—	22	30	25.	M. Melnikaitės vardo	11	15	21
2.	„Ateltis“	27	12	14	26.	Mičiurino vardo	14	5	23
3.	„Aukštakalniis“	7	11	29	27.	„Naujas gyvenimas“	56	18	14
4.	„Aušra“	6	3	6	28.	„Paryžiaus Komuna“	21	17	23
5.	„Ažuolas“	—	—	16	29.	„Pavasaris“	26	26	10
6.	„Bolševikas“	—	32	8	30.	„Pažanga“	9	21	23
7.	Cerniachovskio vardo	9	4	15	31.	„Pergalė“	51	28	31
8.	„Draugystė“	—	5	14	32.	P. Cvirkos vardo	5	14	25
9.	„Draugystės keliu“	19	12	31	33.	„Puntukas“	37	3	16
10.	„Diktarai“	37	15	19	34.	Puškinio vardo	13	10	8
11.	„Gegužės Pirmoji“	15	—	30	35.	„Skiemonis“	23	20	30
12.	„Gimtoji žemė“	7	4	17	36.	„Spindulys“	15	15	23
13.	„Jara“	24	3	23	37.	„Surdegis“	19	18	25
14.	„Jaunoji gvardija“	12	—	21	38.	„Svėdasai“	15	12	22
15.	J. Bilūno vardo	3	2	11	39.	„Šviesa“	25	5	22
16.	J. Zemaitės vardo	18	8	22	40.	„Svyturys“	11	12	19
17.	„Kalnapilis“	12	7	12	41.	„Tarybinis artojas“	25	—	21
18.	K. Staro vardo	41	18	50	42.	„Už taiką“	24	6	15
19.	„Kelias i komunizmą“	6	10	20	43.	„Vienybės“	40	13	44
20.	„Kibirkštis“	12	2	15	44.	„Zalgris“	16	11	13
21.	„Laisvas artojas“	12	8	21	45.	Zdanovo vardo	41	—	22
22.	Lenino vardo	11	4	24		Tarybiniame ūkyje	3	12	93
23.	„Lenino keliu“	7	9	17		Rajone:	18	11	24
24.	„Levaniškis“	27	12	58		ANYKŠČIŲ RAJONO CSV INSPEKTORIUS			

Šimtametės dainos

„Anykščių šilelį“ poetas A. Baranauskas parašė prieš 100 metų. Tais laikais nedaug tebuvo pasaulietinių lietuviškų dainų. Jausdamas jų trūkumą, A. Baranauskas pats sukūrė melodiją savo poemai. Ją išmoko poeto motina Teklė Baronienė ir kitos dainininkės. Ir nebuvo Anykščių apylinkėse žilagalvių moterų ir jaunų merguželių, kurios nemokėtų mintinai dainuoti viso „Anykščių šilelį“ ir „Kellionės Peterburkan“, susidedančios iš 14 giesmių.

Dar ir šandien rasime Anykščiuose ne vieną senutę, kuri, prisiminusi varganą jaunystę, uždainuoja „Anykščių šilelį“, „Ko gi skauda man širdelę“, „Nu Danguva, nu Lietuva“, „Režica“, „Giedu dainelę“ ir kitas poeto A. Baranausko sukurtas ir jo laikais dainuotas daineles.

Anykščiuose, Gegužės 1-osios gatvėje, tebegyvena A. Baranausko jaunystės dienų draugo Klemenso Kairio gimtinaitė Rozalija Kairytė. Jai beveik 70 metų. Bet senutė dar stipri. Nudažiusi šlaudus įvairiausiomis spalvomis, iš jų R. Kairytė plina meniškais krepšelius. Ne vieną savo rankdarbį ji padovanojo A. Vienuolio memorialiniam muziejui. Įdomu, kad senutė turi gerą atmintį. Ji moka mintinai deklamuoti ir dainuoti visą „Anykščių šilelį“ ir kitas A. Baranausko sukurtas dainas. Savotiška tų dainų melodija, tarmiškas žodžių tarimas. Bet jos įdomios, kaip praeities faktas.

Tebegyvena ir Rozalijos seserys: Emilija Petronienė, Anelė Bajorienė ir Monika Jankauskienė.

Šimtametės dainas, dainuotas A. Baranausko laikais, keturios seserys Kairytės įdainavo į magnetofono juosteles. Įrašai saugomi A. Vienuolio memorialiniame muziejuje.

B. SILGALIS

Kiekvieną giedrią dieną į Niūronis rieda mašinos su užrašais „Ekskursija“. J. Biliūno tėviškėje įrengtas memorialinis rašytojo muziejus. Dviejose kambariuose išdėstyta ekspozicija pasakoja apie J. Biliūno gyvenimą ir literatūrinę veiklą.

Nuotraukoje: J. Biliūno namas-muziejus.

Amerikos lietuvių spaudoje

NUOŠIRDŪS ĮSPŪDŽIAI

Jonas Juška — vienas iš pažangiųjų Amerikos lietuvių. Pernal su turistų grupe jis lankėsi Lietuvoje, viešėjo Anykščiuose.

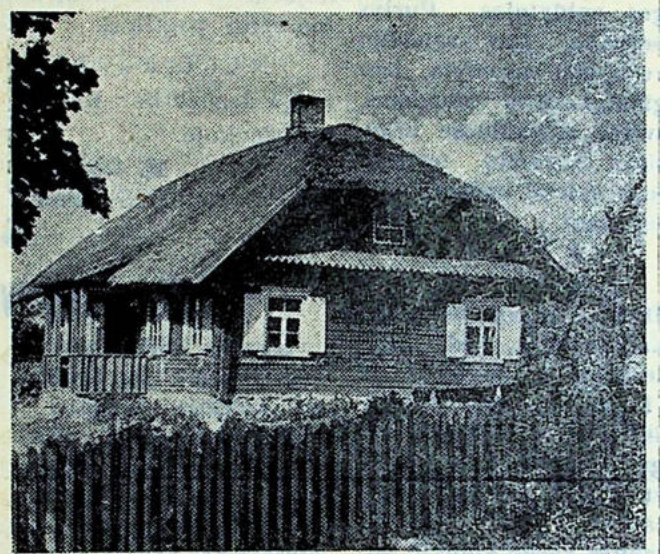
Šių metų liepos 20 d. pažangus Amerikos lietuvių laikraštis „Laisvė“ išspausdino eiliuotus Jono Juškos įspūdžius. Iš turistinės kėlionės po Lietuvą. Jie pavadinti „Kai aš buvau Lietuvoj“. Savotiškas autoriaus eilavimas, meninės priemonės, bet skaitytoją perka eilių nuoširdumas ir objektyvumas, kuriais alsuoja tie įspūdžiai.

Eilių autoriui „ašaros riedėjo“, žiūrint į tuos didžiulius pasikeitimus, kurie įvyko Lietuvoje

Tarybų valdžios metais. Jį „meiliai pasitiko broliai, seserys, draugai“. J. Jušką žavėjo karo žaizdas užgydęs Vilnius: Lenino aikštė, muziejai, „žmonės puošniai apsirengę“.

Ant Sventosios upės kranto J. Juška pamatė atjaunėjusius Anykščius, ne tokius, kokius jis paliko, išvykdamas už jūrų marių duonos ieškoti. Jis džiaugiasi, kad Tarybų Lietuvoje rūpinamasi kultūrinių paminklų apsauga, jų sutvarkymu, gerbiama rašytojų A. Vienuolio, J. Biliūno, A. Baranausko atminimas.

„Baranausko gi klėtėlė Tebestovį čia šalia —

Viskas stovi kaip ir buvo ir ardyt ją nevalia“, — rašo J. Juška, aplankęs A. Baranausko muziejų. Keletą posmų autorius skiria viešėjimui savo tėviškėje — Anykščių rajone, Būtenų kaime.

Kaune turistai apžiūrėjo ligoninę, klinika, Nemuno hidroelektrinę. J. Juška džiaugiasi, kad Lietuvoje „gydosi ligoniniai dovanai visad visi“. Jis aplankė vaikų namus, darželius ir stebėjosi:

„Panašų parkų, darželių Daug Tarybų Lietuvoj, Kur vaikučiai auga, žalia džia

Kuo geriausias priežiūroj“. Eilių autorius matė Klaipeidos laivų statyklą, žvejų kolūkį. Palangos kurortą ir daugelį kitų Lietuvos miestelių ir pastebė, kad

„Veik visų miestų, miestelių Centruos gražūs pastatai. Juose salės ir muziejai...“

Jis matė traktorius, kurie vagoja laukus ir džiaugiasi, kad nebėra arklukų-vargdienėlių.

Klesti Lietuvos kultūrinis gyvenimas. Turistai klausėsi Lietuvos Nusi-pelnusio dainų ir šokių laudies ansamblio koncerto, žiūrėjo teatrų pastatymus.

Jam nepaprastai patiko naujam gyvenimui atgimusį Lietuvą, naujos visuomenės žmonės, stantieji šviesią ateitį. Tai ne ta Lietuva, kurią jis paliko, negalėdamas joje pragyventi, priverstas ieškoti pragyvenimo sveltumuose kraštuose.

Ne be pasipiktinimo J. Juška rašo apie hitlerininkų ir jų pakalikų kruvinus darbus. „Buvo baisūs reginiai“ žvelgiant į Pirčiupių kaimelį, kurį fašistai pavertė „vien tikta kapais“, į Panevį, kuriuose „nacių išžudė daugel tūkstančių žmonių“. J. Juška matė, „Kur kalėjo mūs draugai,

Kur Devinto forto laukas, Kur mirties šalti urvai“.

Bet Lietuva, daug kartų šaudyta ir nesusaudyta, daug kartų žudyta ir nelšudyta, žydi ir klesti. Tokia J. Juškos įspūdžių mintis.

J. Juškos gyvi įspūdžiai — atkirtis įvairiems dipukams, kurie Amerikoje skelbia nesusam dalykus apie Tarybų Lietuvą, šmeižia tarybinę santvarką. Kiekvienas doras žmogus, perskaityęs juos, pamatys, kad Lietuva gyvena pilnakraujį ir turiningą gyvenimą.

Padaryta nemažai, bet ne viskas

Svėdasų vidurinėje mokykloje įvykusiame profsąjungos ataskaitiniame susirinkime vietinio komiteto pirmininkas J. Beleckas kalbėjo:

— Visuotinas privalomas apmokymas įvykdytas šimtaprocentiniais, sustiprėjo moksleivių pirminė komjaunimo ir pionierių organizacijos, pakilo moksleivių pažangumas ir drausmingumas.

Iš tikrųjų, Svėdasų vidurinės mokyklos mokytojų kolektyvas daug padirbėjo. Pakilo mokytojų pamokų pravedimo lygis. Įdomiai, vaizdingai, patraukliai ir įtikinamai pamokas praveda Vilytė, Baleišienė, Beleckas, Urbanas, Dagytė, Strolienė ir kiti mokytojai.

Mokykla per metus įsigijo nemažai naujų mokymo priemonių, galutiniai įrengė geografinės aikštelės, pertvarkė sporto aikštyną, gerai prižiūrimą mokymo-bandyto sklypą, praplėtė mokyklos dirbtuves. Ypač daug dėmesio skirta mokinių darbiniam auklėjimui ir teorinių žinių ryšiui su praktika. Vasaros metu mokiniai noriai stojo į suorganizuotą statybinių brigadų,

kuri davė teigiamų rezultatų.

— Vis dėlto mūsų mokyklos kolektyvo darbe, — tęsė J. Beleckas, — yra rimtų trūkumų. Negalima pamiršti to fakto, kad praėjusiais mokslo metais kurso kartoti liko 55 mokiniai. Daugiausia nepažangių mokinių buvo iš rusų, lietuvių kalbų ir matematikos. Silpnokai buvo vystoma moksleivių savi-

veikla, dar pasitaiko rimtų drausmės pažeidimų.

Pranešėjas pažymėjo, kad profsąjungos iniciatyva buvo aplankyta Pauriškių, Bajorų pradinės, Kunigiškių septynmetės mokyklos ir pasidailinta darbo patirtimi.

Didžiulį darbą praėjusiais mokslo metais atliko kultūrinio-masinio darbo komisija. Buvo gerai pasiruota rajoninei ir respublikinei Dainų šventėms (šokių raitelio vadovas G. Laurinavičiūtė, choro — L. Mikšys) ir meninei apžiūrai, kurioje svėdasiečiai mokytojai užėmė antrą vietą. Dauguma mokytojų įsijungė į kolektyvinio jaunimo ansamblių, kuris rajone užėmė pirmąją vietą. Mokytojų kolektyvas su menine prog-

rama lankėsi Simonyse, Kamajuose. Aktyviai mokytojai įsijungė į paskaitinį ir sportinį darbą. Dalis mokytojų, kaip Urbanas, Beleckas, Beleckienė ir kiti, buvo įtraukti į rajono rinktinės.

Pranešėjas ir pasiskaičiusieji kalbėjo, kaip profsąjungos komitetas rūpinasi mokytojų bukliais ir kitais klausimais.

Visi pabrėžė, kad praėjusiais mokslo metais pasiekta daug laimėjimų, o apie trūkumus susirinkime buvo labai mažai užsiminta. Tiesa, pasiskaičiusieji išskėlė trūkumus aprūpinant mokytojus butais, kuru, o mokinius — vadovėliais, tačiau apie mokslo pažangumą neužsiminė nė vienas. Užbaigus diskusijas nebuvo galima suprasti, kokias galres mokykla užsibrėžė šioms mokslo metams, kokiais būdais kels mokinių pažangumą. Taip pat ne vienas mokytojas neužsibrėžė baigti mokslo metus be antramečių, neužsiminė apie pedagoginės patirties mokyklos įstelgimą. Susirinkime trūko dalykiškos kritikos bei savikritikos.

A. Puodžiūnas

Anykščių rajono pionierių taryba organizavo rajono pionierių vadovų sportines varžybas „Vozatj“ ir „Tarybinio mokytojo“ laimėms.

Oras buvo nuostabi gražus. Pionierių vadovai su malonumu rungtyniavo įvairiose sporto šakose. Varžybose gerai pasirodė Anykščių J. Biliūno vardo vidurinės mokyklos pionierių vadovė M. Parnavienė, užėmusi I-ąsias vietas 100 m bėgime (rezultatas — 15,5 sek.), šuolyje į

tolį (rezultatas — 3,80 m), rutulio stūmimo (rezultatas — 8,04 m). Pionierių ir moksleivių namų masinis organizatorius D. Gronskytė užėmė pirmąsias vietas 500 m bėgime (rezultatas — 1,45 min.), šuolyje į aukštį (rezultatas — 1,25 m). Traupio vidurinės mokyklos pionierių vadovė A. Serelytė iškovojo II vietą rutulio stūmimo. Gečionių aštuonmetės mokyklos pionierių vadovė O. Jankauskaitė užėmė III vietą šuoliuose.

Pionierių vadovai, laimėję geriausias vietas, buvo apdovanoti LLKJS RK Pagyrimo raštais.

Daug įspūdžių parsinešė pionierių vadovai iš turistinio žygio, kuriam vadova-

vo mokytojas J. Juknevičius. Jie aplankė Burbiškį, Rubikių ežerą.

Seminaro, kuris vyko rajono Pionierių ir moksleivių namuose, metu pionierių vadovai sužinojo eilę naujų darbo formų, susipažino su pionierių organizacijos uždaviniais, pasidalino darbo patirtimi pasirodžiant V. Lenino pionierių organizacijos 40-mečiui atžymėti, sudarant

pasiruošdami pionierių organizacijos 40-mečio atžymėjimui, Juk minėtų draugovių pionierių vadovai patys nesidomi naujovėmis, apie tai negalės papasakoti ir vaikams.

Ne mažesnė kaltė tenka mokyklų direktoriams, kurie per mažai domisi pionierių draugovių gyvenimu, pionierių vadovų kadry rinkimu ir jų kvalifikacijos kėlimu. Dauguma vadovų dirba be noro, turėdami daugybę pamokų, neturėdami laisvų dienų. Kai kurie mokyklų direktoriai nereikalauja, kad vadovai dalyvautų seminaruose ir priemonėse, kurios organizuojamos rajone.

L. JAKSIABOGAITĖ
Rajono Pionierių tarybos pirmininkė

DIRBTI REIKIA NUOŠIRDŽIAU

VISUOMENĖ AUKLĖIA

Daugelyje rajono kolūkių ir ūmonių veikia draugiški teismai ir liaudies draugovės. Jos kovoja prieš nusikalstamus ir įvairius nesąžiningumo pasireiškimus visuomenėje.

Planingai ir pavyzdinčiai atlieka savo darbą „Surdegio“ kolūkio liaudies draugovė. Čia iš anksto numatomos darbo priemonės, draugovės nariai budi ir palaiko viešąją tvarką jaunimo patalynėse. Draugiškas teismas irgi atlieka didelį auklėjamąjį darbą. Neseniai Anykščių rajono liaudies teismas sprendė surdegio E. Jankausko bylą. Jis buvo kaltinamas tuo, kad apvogė eilę piliečių kolūkyje. Teismo posėdžio metu dalyvavęs šio kolūkio visuomeninis kaltintojas Želmis daug padėjo teismui išaiškinti E. Jankausko nusikaltimus, pritarė kolūkiečių nuomonei pasmerkti jo vagystes.

Metų pradžioje „Draugystės keliu“ kolūkio melžėjos Genė ir Aldona Sinkūnaitės pildavo vandenį į pieną, taip „dildindamos“ išmilžius. Kolūkio draugiškas teismas

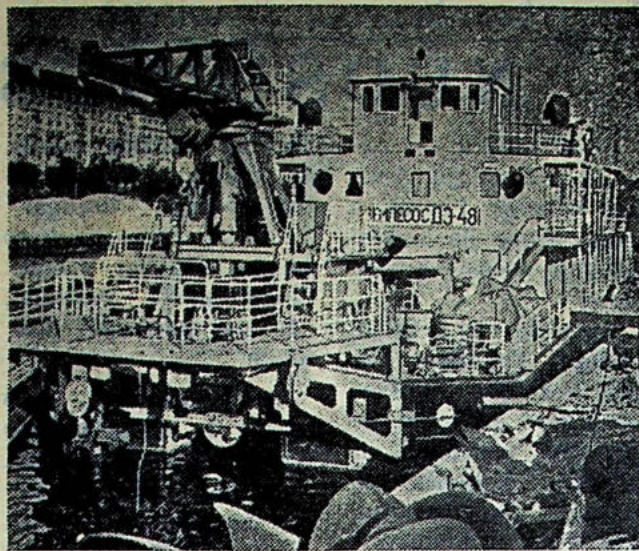
jas apsvaistė ir įspėjo. Šios kolūketės pasitaisė ir sąžiningai dirba kolūkyje.

„Anykščių šilėlio“ kolūkio draugiškas teismas apsvaistė arklį šerikus J. Puodžiūną ir J. Valikonį. Jie nuolat vaidijo si darbo metu, nesąžiningai atlikdavo pareigas. Dabar juodu pasitaisė ir dirba sąžiningai.

Visuomeninės organizacijos turi teisę, esant švelninančioms aplinkybėms teisiškai atžvilgiu, teisme pasisakyti apie teisiškai teigiamą, kaip visuomeniniam gėnį. Šiais atvejais liaudies teismai kai kuriuos piliečius perduoda auklėti kolektyvams. Kolektyvai turi kontroliuoti, kad asmenys, nuteisti lygtinai, pasitaisyti ir savo klaidų nekartotų. Lygtinai bausmė taikoma tiems asmenims, kuriuos kolektyvai charakterizuoja teigiamai kaip pavyzdinčius gamybininkus. Pavyzdžiui, liaudies teismas lygtinai nubaudė P. Cvirkos vardo kolūkio kolūkiečius J. Augustiną ir V. Strolitę už koncentruotų pašarų grobstymą. Šie piliečiai kolūkio gamyboje dalyvauja gerai, padarytus nuostolius atlygino, pasižadėjo panašių veiksmų nebe kartoti.

Visuomenė, dalyvaujama kovoje prieš nusikalstamus, padeda auklėti naują žmogų.

E. KAMINSKAITE
Anykščių Liaudies teismo teisėja

MEDŽIAGOS PEDSAKAIŠ

„Ar tai taupymas?“

Atsakydamas į taip pavadintą žinutę, išspausdintą „K. d.“ 73 (1160) numeryje, raikopsajungos valdytojas Pūrys praneša, kad sandėlių vedėjams nurodyta, baigiantis darbo valandoms, šviesą sandėliuose užgesinti. Sandėlių teritorijoje šviesą uždegti tik temstant.

Nausodės apylinkės DŽD Tarybos pirmininkas praneša, kad „Kolektyvinio darbo“ 72 (1159) numeryje išspausdintame straipsnyje „Blogas oras? O kur organizuotumas?“ išdėstyti faktai pasitvirtino. J. Žemaitės vardo kolūkio pirmos brigados brigadininko Šarkano darbas buvo apsvaistytas valdybos posėdyje. Šarkanui nurodyta, kaip organizuoti darbą.

Nemuno upeiviai gavo iš Čekoslovakijos galingą turboelektrinę žemsiurbę. Jos galingumas — 500 kubinių metrų grunto per valandą. Ši moderni mašina pavado visais Nemuno laivininkystės žinioje esančias žemsiurbes. Ji bus naudojama Nemuno vagai ir žemupiui pagilinti.

Nuotraukoje: nauja žemsiurbė Kauno prieplaukoje.

M. Ogaus
(ELTOS) nuotr.

Į talką Lietuvos TSR nacionalinei bibliografijai

Lietuvos TSR nacionalinės bibliografijos Redakcinė kolegija kreipiasi į mokslo darbuotojus, mokytojus, studentus, moksleivius, visų sričių specialistus ir visus lietuviškos bei lituanistinės krypties mylėtojus, kviesdama bendradarbiauti ir teikiantį sudarant nacionalinę bibliografiją. Pirmiausia prašome visus, kurie turi senų ir retų spaudinių, (knygų, žurnalų, laikraščių, galdų, žemėlapių, atsišaukimų, lapelių, plakatų, atvirukų, šaplografų bei kitomis priemonėmis išspausdintų leidinių), apie juos informuoti Lietuvos TSR Knygų rūmus. Ypač pageldatai na gauti žinių apie retus spaudinius, leistus pogrindyje buržuazinės santvarkos metais Lietuvoje arba už Lietuvos TSR ribų, o taip pat apie spaudinius, kurių buvo itin mažai tiražai arba kurie buvo konfiskuoti. Nacionalinės bibliografijos darbai taip pat gali būti naudinga įvairi rankraštine bei dokumentine medžiaga: rašytojų, žurnalistų rankraščių, korespondencija, atsiminimai, žinios apie periodinių leidinių išleidimo datas, vietas, spaustuves, ypač pogrindines, faktinius redaktorius, apie tiražus, autorių slapyvardžius ir kt.

Lietuvos TSR nacionalinės bibliografijos rengėjai bus labai dėkingi visiems, kurie informuos apie savo žinioje turimus spaudinius ir leis jais pasinaudoti. Jeigu savininkai sutiks turimus retus spaudinius per-

leisti Lietuvos TSR Knygų rūmams arba kuriai kitai mokslinei bibliotekai, tokiu atveju bus atskirai tariamasi ir atlyginama.

Visas žinias apie spaudinius prašome siųsti šiuo adresu: Vilnius, Rašytojų g. 4, Lietuvos TSR Knygų rūmai.

**LIETUVOS TSR
NACIONALINĖS
BIBLIOGRAFIJOS
REDAKCIJOS KOLEGIJA**

**Redaktorius
St. VINCIŪNAS**

Anykščių raikopsajungos paruošų skyrius superka iš kolūkių, kolūkiečių ir tarybinių ūkių bei kitų piliečių standartines bulves ir moka už 1 toną 400 rb. Nuo spalio mėn. 1 d. raikopsajungos paruošų skyrius supirkinėja klausinius paaugštintomis kainomis. Už 10 št. pirmos kategorijos klausinių moka 7 rb., už 10 št. antros kategorijos klausinių moka 6,30 rb.

Raikopsajungos paruošėjai supirkinėja ir šermukšnių uogas, mokėdami už kilogramą po vieną rublį. Šermukšnių uogas turi būti nurašytos, be šakelių, nesumaigytos.

PARUOŠŲ SKYRIUS

„PERGALĖ“
Šiandien žiūrėkite austrų kino komediją

**„Dvylika merginų
ir vienas vyriškis“**,
spalio 4-5 dienomis —

„Niaurusis Vangūras“

VRES statyboje

Kelių tūkstančių hektarų plote išsidėstę Lietuvos šiluminės elektrinės statybos objektai. Pirmąją elektrinės eilę numatoma atiduoti naudoti jau 1962 metais — metais anksčiau numatyto laiko. Šiluminės elektrinės galingumas viršys visą Kauno HES galingumą. Išlaidos vieno kilovato galingumui gauti čia bus žymiai mažesnės, negu hidroelektrinėje.

Nuotraukoje: šiluminės elektrinės gyvenvietės statyboje.

M. Baranausko
(ELTOS) nuotr.

BŪNA IR TAIP...

Muziejinė retenybė

Medicinos fakultete vyksta sesija. Zymusis bakterilogas Robertas Kochas (1843—1910 m.) klausinėja studentą:

— Ką tamsta darytumei, jeigu būtumėte pakviestas gydyti arklį, kuris susilaužęs raktikaulį?
— Aš ne veterinarijos gydytojas...
— O jeigu vis tik jums reikėtų?..

Studentas suminėjo eilę priemonių.
Kochas šypšodamas klausėsi, o po to pasakė:
— Ne, mano mielas, aš tokį arklį būtinai nusi-pirkčiau ir, gerai uždirbęs, parduočiau muziejui.

— Kaip tai? — nesuprato studentas.
— Nes tai būtų vienintelis pasaulyje arklys su raktikauliu.

Mažiausia blogybė

Senovės Graikijos filosofas-materialistas Demokritas buvo labai aukšto ūgio vyras. Bet jis vedė žemą merginą.

Iš tokios komiškos poros daugelis mėgdavo pasišalpyti. Kartą vienas jo pažįstamas netgi ėmė atvirai juoktis. Į tokias pašaipas filosofas linksmiai atsako:

— Ko gi jūs norite? Kaip išmintingas vyras aš pasirinkau pačią mažiausią blogybę.

(„Mokslas ir gyvenimas“)